

Dan denk ik aan Brabant, maar in Breda brandt geen licht

Terwijl Guus enthousiast zingt over de verlichting in Brabant, blijft het in Breda verrekte donker. Bezuinigingen? Wel nee. Slecht lichtbeleid! Het pronkstuk van de Nassaus, de Grote of Onze Lieve Vrouwekerk, straalt 's avonds weinig pracht en praal meer uit.

Ten kastele van de Polanens en ten paleize van de Nassaus werden de vertrekken sfeervol verlicht met kaarsen en fakkels. Noodzakelijk, maar toch ook romantisch. De buitenkant van deze gebouwen konden in die tijd nog niet verlicht worden. Maar wat had je 's avonds buiten nog te zoeken? De poorten waren gesloten en na een dag van hard werken was je blij dat je kon gaan slapen.

Veel later werd er ook gebruik gemaakt van olielampen. Handig om bijvoorbeeld op de markt je kraam te verlichten, maar aan dat flauwe schijnsel had een gebouw als de Onze Lieve Vrouwekerk maar weinig. Jammer, maar het ging om de handel. Petrus van Schendel maakte er in 1863 een mooi schilderij van.

Foto: Bencito the Traveller

De komst van de gasverlichting bood wel wat meer mogelijkheden. Straten en pleinen konden nu beter worden verlicht, waardoor huizen ook iets meer uit de schaduw kwamen. Tijdens het Onafhankelijkheidsfeest in 1913 kon met gas zelfs de muziekkiosk op de Grote Markt prachtig verlicht worden!

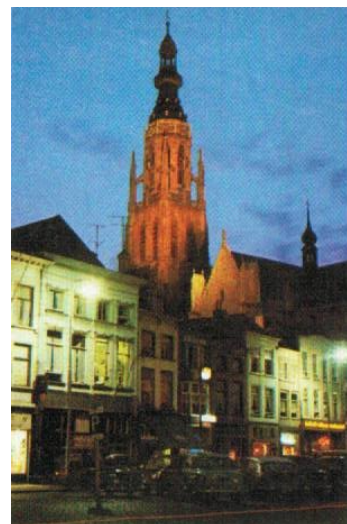
Sinds het gebruik van elektrische verlichting zijn de mogelijkheden nagenoeg onbeperkt, zowel voor binnen als voor buiten. In de jaren '60 werd in Breda werk gemaakt van het belichten van historische gebouwen, zoals de Grote Kerk, het Spanjaardsgat en het stadhuis. Niet alleen voor de Bredanaars, maar zeker ook voor de toeristen die onze stad steeds vaker wisten te vinden.

De Grote Toren werd langs vier zijden aangelicht met grote straallampen. Al van ver buiten Breda kon je de Toren als lichtbaken aanschouwen.

Maar helaas, tijden veranderen en verlichte geesten hebben hun duurzame ledlicht laten schijnen op onze 'Grand Old Lady'. In de archieven vanaf 2009 kunnen we onder andere deze uitspraken vinden. Wat zal de nieuwe verlichting een succes gaan worden...

"Met de RGBW-installatie van honderden led-modules, eindeloze meters kabel en vele DMX-kanalen, werd het prachtige ontwerp werkelijkheid. Verlichting waarmee het monumentale karakter wordt benadrukt en die de eeuwenoude details onder de aandacht brengt. Wie de kerk passeert, of van een afstandje mag aanschouwen, kan niet anders dan even

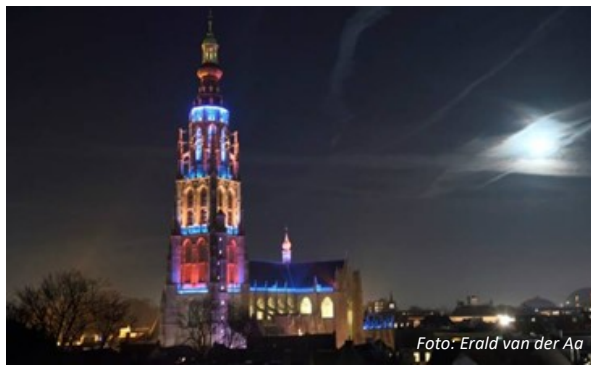
te genieten van deze waanzinnig mooie kerk." Vast wel, maar er is nog meer te melden: "Uitdrukkelijk is gekozen om niet het dagbeeld naar de nacht te transponeren, maar juist de karakteristiek van de bouwstijl te benadrukken door rijk gedecoreerde torenomlopen en de pinakels duidelijk te tonen, en het volume van de kerk en de hoge boogramen te accentueren." Waarom zien we dat dan niet? Misschien omdat het lichtontwerp op maar liefst deze drie thema's is gebaseerd? "Ten eerste gastvrij bourgondisch: Breda als de stad van gezelligheid en lekker eten. Thema twee is het stadsgezicht Breda: het oudste stadsgezicht van Nederland is een schilderij van Breda, daterend van ongeveer 1518. De koele tinten van de lucht worden voor de top van de toren gebruikt, zodat deze nog langer lijkt dan de 97 m die de toren al meet. De warme tinten van de huizen worden gebruikt voor de steeds lagere delen van de toren. Ten derde zijn er de evenementen: wanneer bijvoorbeeld het glazen huis (Serious Request) zijn kampementen zou opslaan op de markt van Breda, moest de verlichting gebaseerd worden op één van de muurschilderingen in de Grote Kerk uit de 15de eeuw. De subtiele, maar zeker aansprekende kleuren leggen een link met de rijke historie van Breda. Deze kleuren representeren ook Breda als Nassaustad." En zo gaan de verkooppraatjes nog wel even door. Maar niet iedereen in Breda trapt daarin.

In december 2016 meldt BN De Stem:

Nieuwe verlichting Grote Kerk onthuld

BREDA - De nieuwe verlichting van de Grote Kerk in Breda werd woensdagavond feestelijk in gebruik genomen met een denderende licht- en muziekshow. Daarmee is ze 'helemaal klaar' voor Serious Request en Winterland Breda. Toch is er ook veel kritiek.

Zoals hier rechts op de foto te zien is, zou het moeten zijn, maar Breda krijgt er een 'Horror Tower' (zie foto rechtsonder) voor terug. Met weinig fantasie kun je je zelfs in Disneyland Breda wanen!

In het ooit nog te verschijnen boekwerk van historicus Erik Dolné, Bouwgeschiedenis van de Grote Toren van Breda, pleit hij voor het "afstoffen van het oude bouwplan" met betrekking tot de houten torenspits en "stelt daarom een inzamelingsactie voor", want "een gotische kerk als deze verdient die ragfijne top en niet zo'n plumpe ui." Ons idee is om de zeer herkenbare en in het hart gesloten torenspits van eind

17e eeuw zo te laten en een actie te beginnen voor een professionele belichtingsinstallatie, zodat de Grote of Onze Lieve Vrouwekerk met Grote Toren tot in de verre omtrek veel beter en mooier te zien is. Dát verdient deze 'Grande Vieille Dame' van de Nassaus!

Hart van René in hartje Breda

Vanaf 10 oktober 2025 zal het hart van René van Chalon, prins van Oranje, tijdelijk terug zijn in onze stad. Mogelijk dat het Stedelijk Museum Breda de bestaande Nassau-expositie hierop aanpast. Meer nieuws volgt t.z.t.

Bronvermelding:

Wikipedia, Stadsarchief Breda, hetluxlab.nl, livingprojects.nl, Gerald Dalinghaus

Stichting Breda Nassaustad
www.bredanassaustad.nl